

EL TEATRE CATALÀ

A. JOARIZTI

Fot. Manetes

AMBROSI CARRIÓN

Any I • Núm. 11
11 de Maig 1912

20 cènts.

Sisé folletí de 32 pàgines de **DON GONZALO O L'ORGULL DEL GEC**

Important als nostres llegidors i corresponsals

Des d'avui l'Administració i Redacció d'EL TEATRE CATALÀ queden instal·lades al carrer de la Porta-ferrisa, 17, llibreria de Farré i Asensio.

Preguem als nostres amics i a quantes persones hagin de dirigir-se a nosaltres prenguin bona nota d'aquest trasllat, a fi d'evitar possibles molesties, puix des d'ara en avant, no atendrem cap reclamació ni servirem cap encàrrec que no sigui fet dirigint-se al nou domicili, no contraient responsabilitat sobre cap de les peticions de subscripció o de corresponsalia que no siguin an ell dirigides directament.

Se prega que, pera simplificar el treball de les nostres oficines, se dirigeixi tota la correspondencia de redacció a nom del Director, i tota l'administrativa a nom dels senyors Farré i Asensio.

EL TEATRE CATALÀ

ANY I

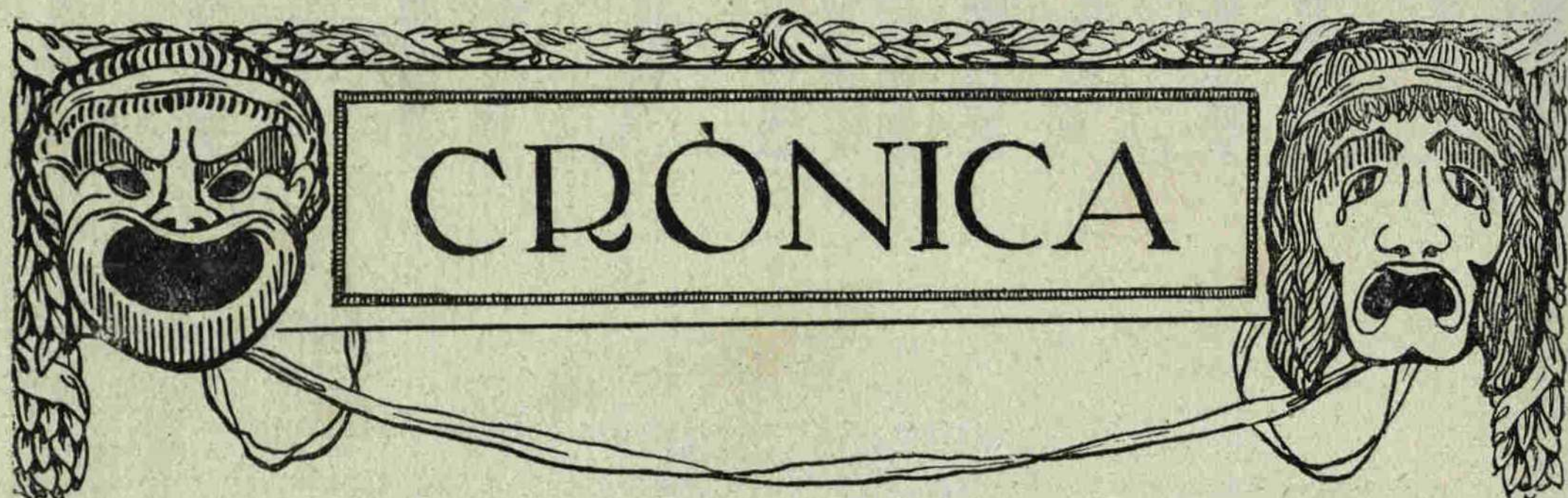
BARCELONA : 11 MAIG 1912

NÚM. 11

CARME ROLDAN, notable actriu de la Companyia del S. d'A. D. C., qui acaba d'obtenir dos éxits assenyalats interpretant una figura d'«El Despatriat» i altra d'«El gran Aleix»

Fot. Manetes

L'aconteixement teatral de la setmana ha estat l'estrena d'*El gran Aleix* en el teatre de Catalunya. Feia dos anys que la robusta mentalitat d'en Puig i Ferrer no donava al públic mostres del seu talent extraordinari, i es per això que la seva darrera obra despertà un gran interès entre tots els aimants del nostre Teatre, i especialment en els que han seguit pas per pas la vigorosa producció del dramaturg.

Si diguessim que en Puig i Ferrer, dins de la literatura catalana, ha vingut a *trencar motllos*, a *enderrocar ídols* o a realitzar alguna d'aquelles coses fetes tòpics de destrucció o renovació, ens equivocaríem, car en Puig no ha pertorbat per a res la marxa del Teatre català contemporani; però ha fet més, hi ha aportat un cabal importantíssim d'idees, de vida i d'humanisme, de manera ben original, amb toçuderia de convençut, amb la lleial franquesa del que està segur de dir la veritat, i que se sent disposat a proclamar-la als quatre vents.

Si desplaçem l'obra d'en Puig i Ferrer del nostre ambient, posant-la en la concepció general del Teatre modern europeu, la inclourem en el gènere dramàtic dels Ibsen, Strindberg, Hauptmann i Sudermann, sense que volguem dir amb això que en Puig s'hagi abeurat en aqueixes fonts, ni que hagi traduït en parla catalana idees d'aquells ingenis.

Es pera buscar una filiació, pera determinar un sistema, que fem aquesta comparança.

El Teatre d'en Puig i Ferrer tindrà admiradors apassionats i adversaris convençuts, però tots queden rendits davant

de la potencia creadora del jove dramaturg. Es un fet demostrat. Podrien discutir-se les idees del literat i fins negar-se la verossimilitut de molts arguments, però deuria confessar-se l'admiració davant d'aquells tipus sorprenents, tant ben tallats, no a la fàisó de figurins, sinó amb una ànima a dintre, i d'aquella tècnica teatral, no apresada en cap llibre ni veient comedies, sinó exigida per l'assumpte i conduïda de la manera que l'autor vol, que es quan li sembla que està d'acord amb cada situació especial de l'obra i no com els cànons vulgars exigeixen. Aquest es l'atreviment d'en Puig, i amb ell triomfa, car el públic, malgrat seu devegades, li dona la raó.

Feia una llarga temporada que en Puig i Ferrer no havia congregat al públic de Barcelona pera delectar-lo amb les seves obres, i això no's devia a que l'autor defallís ni es considerés gastat. En Puig treballava, i treballava de ferm; lo xocant era que'ls empresaris han posat sempre escrúpols a les seves obres, titllant-les d'immorals. Aquest ha estat el calvari seguit per en Puig des dels començos de la seva vida literaria; l'anatema d'*immoralitat* l'ha embestit per tot arreu, tancant-li les portes, encara que la força de la seva producció ha estat tant gran que ha romput sempre, tard o d'hora, tots els obstacles, triomfant, a la fi, sorollosament.

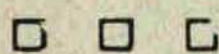
La dama alegre, *Arrels mortes*, *Aigües encantades*, *Segones nupcies* i *La dama enamorada* són tantes joies pera'l Teatre català com escàndols ha ocasionat la seva estrena. Hi ha hagut una resistència a conèixer lo que en Puig descriu en els seus

dramas, i an això's dèu l'astorament produït per les seves obres. I es tant d'extranyar això quan tolerem l'ínic, immoral i disolvent Teatre francès, amb els seus divorcis, adulteris i *ménages à trois*, les escabrositats obscenes d'obres italianes i franceses, i la desvergonyida cruesa de les obres sicalíptiques del *généro chico* castellà.

El secret de tot això potser està en que totes aqueixes produccions, pera nosaltres no tenen altre valor que excitar els nostres sentits i donar satisfacció a malèvols desitjos, mentres que l'obra d'en Puig, com els

Rougon Macquart, d'en Zola, són, potser, l'espectre de la nostra decadència moral, i per això titllem d'immoral, precisament, el geni que'ns presenta plàsticament i amb galana literatura lo més pregon de les nostres ànimes, lo íntim de les consciències i el sentit veritable de la nostra vida, treta la lleugera capa d'hipocrisia i de convencionalismes que priva de que's vegin tal com són, si no hi hagués un *immoral* (?) que la descobrís a la llum del sol, pera que la calor de l'astre cauteritzi totes les nafres.

X.

LA REAPAREGUDA

havién deixada sola, i com ja estava cansada d'estar tant temps penitenta a casa, va agafar el fort bastó de croça i va determinar-se a eixir al carrer.

Era un esplèndid matí d'hivern asserenat. Allà, en una reconada del pati de l'iglesia, hi havia unes veïnes que estaven assegudes al racer del sol, cosint. La malalta va anar acostant-s'hi de la manera que va poder, esforçant-se en la voluntat de sentir-se bona, i abans de arribar-hi va cridar-les.

Les veïnes, al veure-la comparèixer, se sorprengueren i esclataren en un chor d'exclamacions.

— Qui es aquella, la Cisqueta?

— Valga-m Deu! Jo creia que ja era morta!...

— No havien dit que era morta?

— Doncs encara soc viva! — va respondre ella, somrient, però amb tristor. — Me voleu deixar seure aquí, amb vosaltres?

— Sí, filla; té, seu a la meva cadira, — desseguida s'ofereí una de la colla, alçant-se. — Ja aniré a buscar-me'n una altra, que de camí faré certa obligació...

La malalta s'assegué sospirant lleument, i's passà les mans pels ulls enlluernats,

mentres l'ofrenadora's dirigí cap a una casa de vora l'iglesia.

— Ai, vès, jo ja t'havia donat per morta... — tornà una de les veïnes restants, una robusta matrona que podia vendre salut, i que al seu costat tenia un tendre fill que estava mirant fixament la pàlida figura de la reapareguda, amb extranya observació. — Me recordo que un dia, ja fa temps, vaig sentir dir: «Sabeu qui ha mort? La Cisqueta de cà'l Parrell. — Ai! Deu l'hagi perdonada!» — Però... qui't fa sortir ara així, sense més ni més? No t'has mirat quina mala cara fas? Sembles una calavera que s'hagi aixecat de la sepultura.

El noi s'arrapà a la faldilla de la peroranta, tremolant.

— Mare!... mare!... tinc por d'aquest mort!...

— Calla, beneit! — va reptar-lo ella, donant-li colp a la galta.

— Que sí que es un mort! que sí que's una calavera!... — insistí l'infant, posant-se a xisclar en nerviosa tremolor.

La malalta plorava en silenci, baixant la testa.

— Ai, Tuies! mira que es molt mal que una criatura s'espanti!... — va fer altra veïna, instintivament. — Pensa que li pot agafar alguna cosa!...

La mare va alçar-se, protegint al fill; va pendre la cadira i digué:

— Ja'm dispensaras, Cisqueta... Són les

onze, i, com avui tinc l'home a casa, ja es hora d'anar a preparar el dinar... M'alegro molt de la millora. M'alegro molt de la millora. Mai més me faran creure cap mentida. Vaja, adeu!

La penitenta va redreçar-se amb gran esforç, també disposant-se a marxar, a temps que arribava la veïna que havia anat a cercar la cadira, i se li va abraçar al coll, tremolant tota ella i queixant-se, plorosa, ofegant-se-li la veu. L'espant fereix tots els cors, i totes les companyes se posen a cridar amb xiscla estrident:

— Auxili! auxili! que se'ns mor!... Pobres de nosaltres!...

— Cisqueta! Retorna-t! Per què t'has atrevit a sortir, no trobant-te prou be?...

— va clamar-li la caritativa, en l'esgarri-fança, protegint-la amb el mateix instint de llàstima que abans li havia fet cedir el seti.

— Per què t'has atrevit a sortir, desventurada?

— Perquè no pensessiu que era morta!... — va sospirar ella. — Deixeu-me!

I amb l'últim esforç de la feblesa va escapar-se dels braços de la veïna, caient a terra com una massa de plom.

El recó del pati anava omplint-se de gent enrotllant un cadavre.

PLÀCID VIDAL

TEATRE EXTRANGER

BARCELONA

Novetats. — La companyia Sainati ha tingut un èxit dels memorables. Les obres del *Grand Guignol*, franceses en sa majoria, són aquests dies comentades vivament pel públic barceloní, que si be no correspon com deuria, amb la seva presència a l'espectacle, ha sentit en canvi una extraordinària curiositat pel mateix, i no's cansa de demanar als que van al Novetats que li expliquin els arguments de les obres amb tots els detalls i senyals.

En altre temps aquesta curiositat hauria omplert el teatre. Avui els curiosos ne tenen prou amb fer preguntes.

La companyia es veritablement notable. En Sainati es un actor en la plenitud de les seves facultats. Li hem vist *Lui*, *Passa la ronda*, *L'automata*, *La Morgue*, i alguna altra, i podem assegurar que mai s'ha conseguit en el teatre una perfecció tant absoluta.

La primera actriu, Bella Starace Sainati, es digna companya del seu marit. A cada nova obra que se li veu sorprèn més la força del seu talent.

També es excelent el conjunt de la companyia.

Dimars que ve's despedirà del nostre públic, sense donar les funcions que tenia promeses, car tingué d'aplaçar el dia del debut i ara ha de debutar a Madrid en la data anteriorment fixada.

Es de doldre que no poguem veure-la en quatre o cinc sessions més, i que entre aques-

tes no's posi *Misteri de dolor*, d'en Gual, que, com ja saben nostres llegidors, figura també en el repertori d'aquesta notable companyia, i en el que la senyora Bella Starace hi ha de lluir d'una manera especial les seves facultats.

— El dia 15 debutarà en aquest teatre la companyia de l'eminent actriu italiana Lyda Borelli, qui ve precedida de gran fama i ha obert un abonament pera 17 funcions.

Espanyol. — Segueix actuant en aquest teatre la companyia d'opereta *Città di Firenze*. Darrerament ha obtingut un triomf amb *Casta Susana*.

L'interpretació d'aquesta popular obra es de les que's fan recordar. La senyoreta Lina Sartori hi està deliciosa.

MADRID

Estem amb inter-canvi amb el Novetats de Barcelona. Ara ve cap a la vostra ciutat la Lyda Borelli, i vosaltres ens envieu en Sainati amb la seva *troupe*.

La Lyda s'ha guanyat aquí generals simpaties. Bella, jove, treballadora i amb talent, aquesta actriu reuneix les condicions precises pera triomfar, i ho consegueix. Ja ho veureu.

PARÍS

La *Grande Saison de Paris* va desenrotllant brillantment el seu programa, constituint les seves festes actes de suprema elegància, ont s'hi reuneix l'élite de tot lo que representa quelcom en art, literatura, riquesa, política, etc.

Fem esment de l'estrena d'*Hélène de Sparte* en el

teatre Châtelet, hermosa producció del gran poeta Emili Verhaeren, l'autor exquisit dels *Rythmes souverains* i de les *Campagnes hallucinées*.

Es *Hélène de Sparte*, una obra inspiradíssima, d'alta volada, d'imatges magnífiques i d'una força dramàtica admirable.

Heu-s-en aquí una idea de l'assumpte: Helena ha desencadenat la guerra en la ciutat i ha abrusat els cors amb foc de passió. Cau Troia, i Helena retorna a Esparta, desitjosa de dur una existència feliç i reposada al costat del seu espòs, el rei Menelau; però la bella Helena està predestinada a apassionar i sentir-se apasionada, i no acaba de trepitjar la terra de la patria quan Càstor i Electra se senten atrets a estimar follament a Helena. La bella vol defugir aqueixos amors violents, i allavors la naturalesa entera, les aigües, els boscos i llurs habitants s'entreguen al concert de la passió universal inspirada per Helena. El drama ve: Càstor, gelós de Menelau, el mata; a son torn, Electra mata a Càstor, i Pòlux queda proclamat rei d'Esparta.

Zeus, invocat per Helena, la mata amb un llamp, i se l'en puja al cel, ont se dedica a estimar-la, car la seducció congènita en Helena es eterna i immutable.

— A la Comédie Française se representa l'obra en cinc actes *Sapho*, d'Alfons Daudet. Se ressent de vellesa, i, apart dels respectes que's mereix el seu autor egregi, es una curiositat assistir a l'espectacle, encara que no més sigui pera comparar tipus i costums.

En aquest mateix teatre se celebrarà el vinent divendres, dia 17 del corrent, una funció de gala, com a apoteosi de la *tournee*, duta a feliç terme per la companyia de l'eminent actor Le Bargy. Se representarà el segon acte *Le marquis de Priola*, present-hi part, además de Le Bargy, Cecilia Sorel, Paul Numa, Dessonnes i Falconier; després el segon acte d'*On ne badine pas avec l'amour*, amb madame Bartet, Mlle. Ivonne Lifraud, MM. Siblot i Falconier. La Sarah Bernhardt i en Monnet Sully representaran la *Nuit d'octobre*, d'Alfred de Musset, i, com a fi de festa, la companyia castellana de la Maria Guerrero i en Ferran Díaz de Mendoza representarà el sàinet *El antifaz*, d'Eduard Marquina, amb trajes Velázquez.

Oportunament ja donarem detalls d'aqueixa solemnitat.

— L'«Associació dels Amics de la Música» està preparant l'execució en concert, amb orquestra i corals, d'*El martiri de Sant Sebastià*, tragedia musical d'en Gabriel d'Annunzio i Claudi Debussy. Aqueixa obra havia sigut privada als fidels catòlics per l'arquebisbe de París, qui ara acaba d'aixecar la prohibició.

— *La cote d'amour*, de Romain Coolus, estrenada als Bouffes-Parisiens, es una obra ingenua, un bon xic incolora, que s'escolta amb gust, però que no arriba a sorprendre ni a emocionar. Es escrita de bona fe per un esperit candorós que viu en les regions de lo irreal. Comedia feta amb ignorència i desconeixement de la vida; es llàstima que no interessi; no'n té la culpa l'autor, certament.

— Avui, en el teatre Gymnase, l'encisadora Ivette Guilbert dona el segon «Samedi de Madame». Componen el programa velles cançons i melodies angleses, i rondes dançades pels infants de l'«Ecole de la Chanson», melodies amb acompanyament d'arpa i clavicímbol, duos d'arpa i flautes i cançons de trovadors del segle XVI cantades per l'Ivette.

— En el prop-vinent mes de Juny recomençarà la seva *tournee* el Teatre Nacional ambulant Gemier, que tant d'èxit obtingué l'any passat.

La carcassa del teatre serà desmontable, i l'envelat que forma la sala d'espectacles, capas pera 2,000

espectadors, es sumament lleuger i fàcilment transportable per medi de dos carros locomòbils. La companyia la formaran la major part dels artistes del teatre Antoine.

En quant a obres, se representaran, entre altres, *Papillon*, *Les gaités de l'escadron*, *Le sous marin*, *L'hirondelle*, *La rabouilleuse*, *Les petits*, de L. Népoty; *Robert Macaire*, de Maurici Landy; *Tartuffe*, de Molière; *Le dépit amoureux*, *La maison d'argile*, d'Emili Fabre; *Père*, de Strindberg, etc.

— L'empresa del teatre des Variétés està preparant, amb un luxe extraordinari, la representació de l'òpera de màgica *Orphée aux enfers*, de Jaume Offenbach, descomposta en els següents quadres: «El camp de Tebes»; «L'Olimpo adormit»; «Els somnis dels deus»; «El palau de Júpiter»; «La cambra de Plutó»; «Els inferns»; «El carro de Febus».

LONDRES

El jove actor Carles Maude ha adquirit els drets de propietat d'una nova producció de Monkton Hoffe, que du per títol *Panther*. Autor i actor tenen una gran fe en aqueixa obra, la qual s'estrenarà, simultaniament, a Londres, interpretada per l'esmentat Carles Maude, i a Amèrica, per Mr. Faversham.

MILÀ

Escena lírica. Properes estrenes, pera la vinent temporada, a la Scala: *L'amor dels tres reis*, tragedia extreta d'un drama de Benelli, música d'Italo Montemezzi, i *Les dones curioses*, de Wolff-Ferrari.

— Al teatre Líric se donarà: *Cingallegra*, de Colanstuoni, música de Sepilli; *Mme. Dubarry*, de Golisciani, música d'Ezio Camussi, i *Rada*, del mestre Orefice.

MANCHESTER

De retorn del Canadà, la companyia del Gaiety Theatre ha estrenat dugues obres; *The Perplexed Husband*, de Sutro, i *The Theers' Comedy*, adaptació del alemany; acceptable la primera, sens interès la segona.

STOCKOLM

Es amb gran sentiment que donem la noticia de que l'eminent August Strindberg, l'autor il·lustre de *L'inspector Axel Borg*, *Pare* i *La senyoreta Julia*, està malalt de mort.

Ja feia temps que patia una terrible malaltia, però una dolorosa operació que ha degut sofrir aquestos darrers dies ha empitjorat el seu estat.

L'insigne escriptor suec ja careix de forces i no pot digerir els aliments, i es de témer que d'un moment a l'altre ens veurem desagradablement sorpresos amb la nova d'un funest desenllaç.

LA NOSTRA HISTORIA EN EL TEATRE

I

L vigorós impuls que'l Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans ha donat a la nostra escena amb l'inauguració de la present temporada, en el teatre de Catalunya, ha produït un bell, un fecond ressurgiment en tots els indrets de la terra catalana; aquells entusiasmes fins ara ignorats han respost, en un esclat de sentiment patri, al crit iniciat a Barcelona per tots els aimants del nostre Teatre Nacional, aquelles energies i activitats que en resultats positius han d'esser tant riques s'han deixondit de la seva passivitat, i tots els que senten i estimen les coses de Catalunya treballen amb amor i fe pera contribuir a l'obra magna, excelsa, de la glorificació de la volguda parla de nostres avantpassats, que es la manifestació més gran de la vitalitat de la nostra patria. Els que, per desgracia, no hem pogut ajudar a la tasca patriòtica de produccions escèniques, per no tenir les qualitats que requereix un autor dramàtic, hem fet lo únic que calia fer en aquest cas: contribuir amb les nostres butxaques a l'èxit sorollós que en lo que va de temporada ha tingut nostre teatre; aquesta conducta eficaç i útil es, al mateix temps, un exemple viu pera tants i tants catalans que, malgrat dir-se catalanistes, no han assistit a cap de les funcions ont s'homenatgen la nostra llengua i les nostres coses.

Cada vegada que he anat al teatre de Catalunya pera veure aquelles representacions, fetes amb tanta cura per la companyia del Sindicat, un mateix pensament ha ocupat la meua atenció, el qual s'ha renovat amb més força i intensitat en aquella solemníssima vetllada en que, *trionfant la paraula sobre la mort*, el genial poeta de Catalunya, en Maragall, ens contava, amb la seva senzilla eloqüència, un episodi de l'*Odissea*, i ens representava l'Hèroe amb

una majestat tant en harmonia amb la seva grandesa, que talment semblava que Homer, el vell immortal, li hagués donat tot el foc de la seva ànima. Potser aquell pensament meu era degut a l'influix que en mi exercia la consideració d'aquest Ulisses catalanitzat, potser era fill de la meua imaginació juvenil i del meu amor a les nostres coses; mes, sigui el que vulgui el seu origen, lo cert es que no podia menys de preguntar-me: Per què, essent el Teatre Català la manifestació més gran del nostre geni, de l'esperit serè i catalanesc de la raça, no s'ha portat a les taules l'història gloriosa de la nostra Patria? No's diu que a Catalunya hi ha un desconeixement general de les coses que'ns són pròpies, d'allò que constitueix la nostra ànima? Si es aixís, i si tots nostres esforços s'han d'encaminar a divulgar, a popularitzar les coses de Catalunya, es indubitable que posant en escena l'història de la mare terra, s'educaria el nostre poble en el coneixement d'aquelles virtuts que tant de relleu posen el temperament català; la seva virtualitat es tal, i es tant gran l'atractiu que exerceix sobre nosaltres la sola consideració de la pròpia fesomia retratada en els fets passats, que ningú pot resistir-se a estimar aquesta ànima, que, trempada amb dotze segles de lluita gegantina, encarna tot un poble; i jo crec que'l fer estimar la patria a nostra gent amb la representació de les seves grandeses, que són avui un secret pera l'immensa majoria dels catalans, constituiria un triomf remarcable, ja que significaria la separació de l'obstacle més gran potser que s'oposa al camí resurreccional de Catalunya.

No hi ha ningú que no senti fervor i entusiasme al llegir aquelles pàgines glòries de nostra història; no hi ha ningú que, al considerar les grans gestes dels nostres hèroes, no senti abrandar-se són esperit en el foc sagrat de l'amor patri; no hi ha ningú que al recordar aquelles virtuts que ageganten el nostre poble i el fan en l'Edat Mitjana el més poderós d'Europa, no senti orgull per la sang que porta en ses venes, orgull sant que en lloc d'envilir

dignifica i prepara els ànims pera les coses grans i enlairades. Tots els pobles que han figurat en el curs dels segles l'han sentida, aquesta influència; tots els pobles que han tingut significació en l'història de l'humanitat han glorificat els seus homes il·lustres; ja en la més remota antiguitat, i després, principalment a Grècia i Roma, la sola evocació dels seus varons insignes despertava l'entusiasme del poble i el preparava pera la lluita; més tard, l'esperit cavalleresc dels temps mitjos creixia i s'agegantava al sentir contar les proeses dels seus avantpassats. I aquesta influència que ha deixat sentir son domini a tot arreu, ha estat cantada en totes les literatures i portada a les taules pels poetes. Anglaterra honora les majestuoses i severes figures de sos reis

i de sos hèroes; lo mateix fa Itàlia, i França contínuament ens recorda els noms de Carlemany, Joana d'Arc i Lluís XIV; els clàssics castellans en els segles XVI i XVII, i més tard els escriptors dels altres segles, evoquen, junt amb la memòria dels seus més il·lustres monarques, la d'aquells homes insignes que's deien Pelai, Cid i Joan d'Austria, enaltint l'escena castellana amb la presentació de ses virtuts. Anc que no en el teatre, la nostra patria, que mai ha estat desagraïda, també ho ha fet, i continúa encara recordant-nos aquelles figures i aquells personatges que són la nostra honra més l·legítima, que són el segell més excels de nostra glòria i quals mèrits hem d'imitar si volem esser dignes fills de Catalunya.

J. DE CAMPS I ARBOIX

TEATRE CASTELLÀ

BARCELONA

Romea. — Després de l'èxit de l'amic Fabré i Oliver amb la seva traducció de *Entre dos actos*, deliciós diàleg de Sabatino López, el mateix traductor ha estrenat *Lucifer*, de A. Butti, que obtingué feliç èxit.

Per coincidir l'estrena d'aquesta obra amb la d'*El fill de Crist*, no varem poder assistir al Romea, i com que l'obra's mereix quelcom més que unes ratlles pera sortir del compromís, en el número vinent procurarem dedicar-hi l'espai que mereix.

Tívoli. — *La corte de Beatriz* ha caigut en desgràcia. Deu la perdoni an ella i als seus autors.

Pera ahir estava anunciada l'estrena de *La crisàlida*, opereta en un acte no sabem de qui.

Nou. — *Mamzelle Nitouche* ha ressucitat, i segueix fent goig en el cartell i divertint al públic. Això vol dir que hi ha una pila d'obres arreconades que's podrien posar en escena amb el mateix èxit que foren estrenades, i més, moltes vegades, que les tonteries que s'estrenen la una darrera l'altra, en recerca d'un èxit que no's troba així com així.

Pera'l dimars que ve en Santpere anuncia el seu benefici. No cal dir que tindrà un ple, que farà riure i que al final el faran enraonar.

El divendres següent, estrena de *Canto de Primavera*.

MADRID

Princesa. — *Malvaloca*, dels germans Quintero, i *La forastera*, d'en Pau Parellada, continuen al cartell amb èxit i profit.

Lara. — Dues estrenes d'importància hi han tingut lloc darrerament: *Me dijiste que era fa...*, sàinet de costums andalusos, de P. Pérez Fernández i R. Pérez Olivares, i *El pobrecito Juan*, comèdia de l'exquisit escriptor G. Martínez Sierra.

La primera d'aquestes obres pertany al gènere que amb tanta fortuna han cultivat els germans Quintero, i l'obra es d'una frescor i gràcia que encanten. Hi ha en ella una diversitat de tipus destrament arrencats del natural, i el seu diàleg, enginyós i correcte, està ple de l'alegria del sol d'Andalusia, sense que una xavacanada ni una frase de mal gust el desmereixin.

El pobrecito Juan pertany a una altra modalitat. La nova comèdia del notable traductor d'en Rusiñol és un estudi de psicologia femenina, cuidat i vestit amb la cura que tothom reconeix en son autor.

El tipus de la protagonista es dibuixat amb línies segures, i el diàleg es delicat i enginyós.

Ambdues obres han conseguit un èxit just i merescut.

La nit de l'estrena d'aquestes obres era la del benefici de la notable primera actriu senyoreta Bárceñas, a qui correspongué bona part dels aplaudiments del públic.

Cervantes. — La companyia d'en Simó Raso, i especialment aquest, acaba d'obtenir un èxit caluros amb l'estrena de *Los hijos del sol naciente*, drama en tres actes i un epíleg, original d'un periodista hongarès, Mr. Seyguier.

ESTRENA DE "EL GRAN ALEIX"

«Moas», Sr. Tor

DISSABTE passat s'estrenà, per la companyia del Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans, *El gran Aleix*, drama en dos actes d'en Joan Puig i Ferrer.

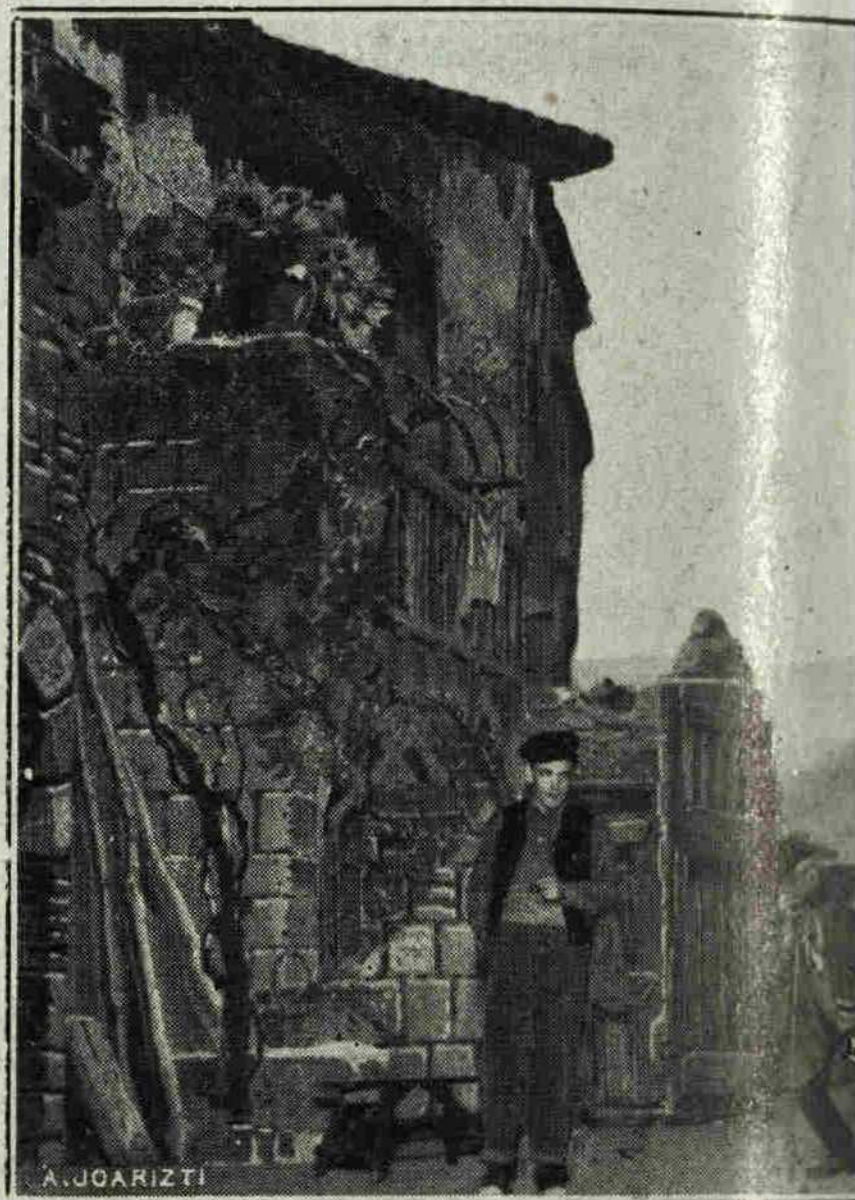
En Puig i Ferrer es de casa. Ell fou dels que des del primer moment se posà al nostre costat, donant-nos alè i encomanant - nos entusiasmes.

La nostra amistat amb ell es tant ferma; els seus èxits recorden tant les nostres satisfaccions; el seu triomf ens ha produït tanta alegria, que avui tot lo que nosaltres podríem dir d'*El gran Aleix*, fort com una roca i ferm com una montanya, podria semblar als nostres llegidors fill del nostre apassionament i admiració pel seu eminent autor.

I sí, avui forem apassionats. Perxò no volem que sigui la nostra ploma qui fassi l'elogi d'aquesta obra, que ha de quedar, vivent i vigorosa, dintre la nostra dramàtica, com hi quedaran *Mar i cel* i *Terra baixa*.

Un notable periodista, una de les persones de més prestigi de la crítica barcelonina, va anar al teatre de Catalunya a veure *El gran Aleix*, i sense que tingués cap obligació de fer-ho (si no considerem obligació exterioritzar els nostres entusiasmes), a l'arribar a la redacció del diari, on té un dels càrrecs més principals, escrigué una nota, firmada amb un pseudònim sobradament conegut, que constitueix la paraula més exacta que s'ha dit sobre aquest drama.

En la secció

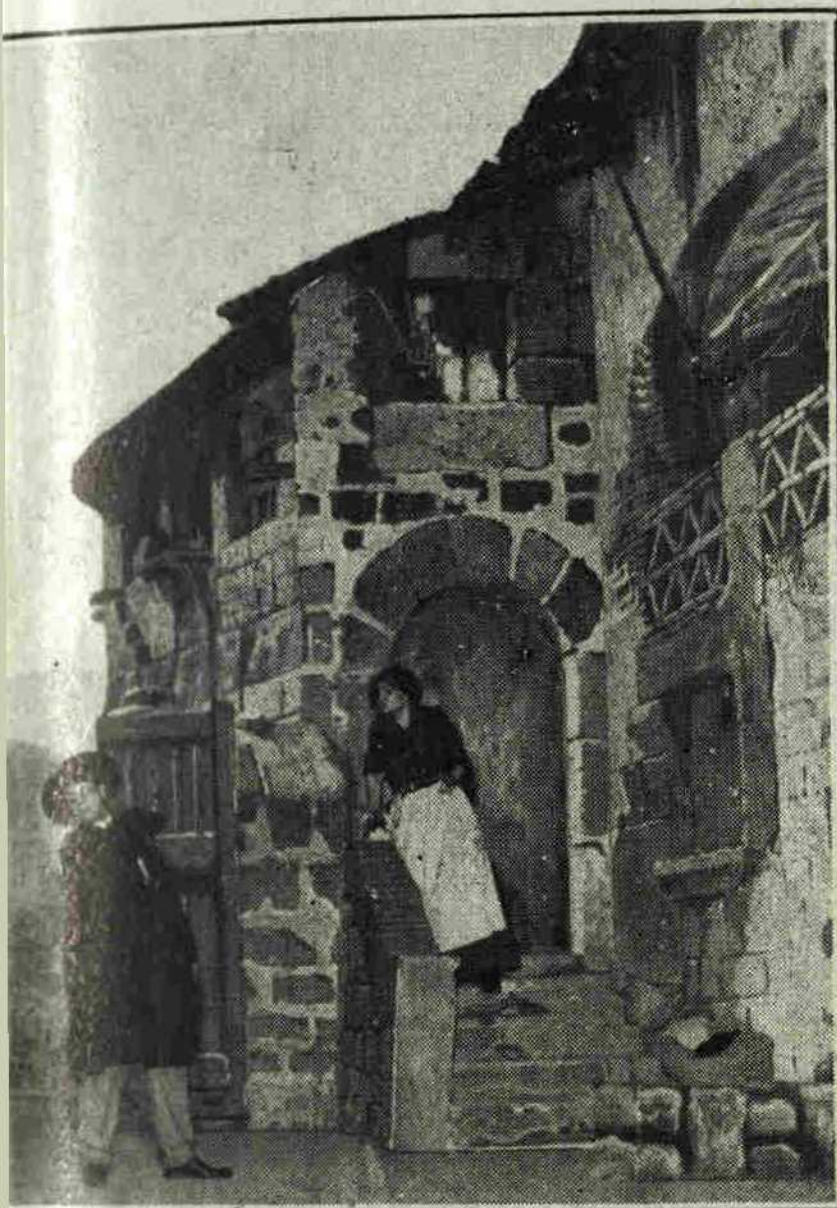

Una escena del primer acte: Srs. Ga

Altra escena del primer acte: Sr. Galcerán, Sra. Baró, Sr. Borrás, Sr. Capdevila, i Srta. Roldán

TRIOMF D'EN PUIG I FERRETER

án, Tor i Capdevila, i Srta. Roldán

de « Cotidianas », *La Vanguardia* del dimecres darrer deia:

« *El gran Aleix*, estrenado el sábado por la noche en el teatro de Cataluña, es un drama que sólo conciben y escriben los predestinados a la gloria, verdadera e in-conmovible. No es una producción dramática « compuesta », cuidada, apañada, medida y calculada, sino una proyección de la vida vibrante y palpitante en las tablas de un teatro. No valen

comparaciones con ningún otro dramaturgo; todo es allí propio, sin más analogía que con las cosas vivientes. Si algo recuerda, por su intensidad y concentración, es a Merimée.

La obra se desarrolla con bruscos sacudimientos, sin sabias gradaciones ni efectos de receta. Ni sobra ni falta una palabra; no hay retórica; son gente basta: un negociante en ganado caballar, su mujer, un talabartero, un vagabundo que coge hierbas medicinales, y todos hablan como quienes son, pero todos de una manera que pone en tensión los nervios, pues es sumamente importante lo que dicen y todavía más lo que hacen.

Se trata de una obra robustísima, dura, con aciertos sorprendentes; el tipo del « Gran Aleix » y de « So-

« Sofia », Srta. Roldán

fía », su mujer, tienen toda la fuerza de un bronce macizo; son definitivos.

Este drama complejo, en que las más odiosas pasiones y las miserias más viles se entre-

Escena final de l'obra: Srs. Borrás i Capdevila, Sra. Baró i Srta. Roldán

cruzan con los sentimientos más nobles y generosos, constituye, en suma, una tragedia rural, vulgar, pero tan emocionante con eso como pudiera surgir en el fondo de un palacio y entre los más ilustres personajes.

Nada hay allí de convencionalismos, ni de prédica de ideas, ni de tesis, ni de comedia al uso; aquello es recio, hondo, cálido, y como no se trata de demostrar ningún principio sino de presentar un caso, el drama se desenvuelve con la enérgica rudeza de lo espontáneo, sin preocupaciones de literatura, todo humano, vivo, doloroso, amargo como la hiel, si se quiere, pero por algo se dice que es amarga la verdad.

Puig y Ferreter ha dado la obra que cabía esperar de él, y no sé yo que se pueda decir más.

CUALQUIERA >

No cal afegir una paraula més, que potser perdria l'encant aquesta flor de sinceritat si li posavem les fulles del nostre orgull per l'èxit de l'estimat amic.

Parlem de l'interpretació:

En Jaume Borràs ha trobat, en el protagonista d'*El gran Aleix*, el tipo que més s'adapta a les seves grans condicions: amplaria de gest, noblesa de cor, paraula serena i ressonant. El notable actor pot estimar aquesta com una de les més grosses creacions de la seva vida artística.

L'Emilia Baró fa una noia enamorada i so-

frenta, i revesteix el personatge de delicadesa infinita.

En Ramon Tor té dues o tres escenes no més, però el seu tipo es dels que no s'obliden. Caracterització, gest, paraula, ell sab donar a la figura creada pel poeta tota la vida que li cal pera que sigui per sempre recordada la sensació que produeix.

La Carme Roldán té moments que recorden les grans actrius que han vingut a visitar-nos pera fer-nos dalir amb el seu treball eminent. Ella es estudiosa i sab lo que cal fer pera entrar a l'ànima d'un personatge. I hi entra i en surt sempre victoriosa.

En Carles Capdevila es de la fusta dels grans actors. El seu paper en *El gran Aleix* es un paper ingrat, de difícil interpretació. I no obstant i això, ell el fa amb la dignitat de l'home que sab vèncer obstacles.

En Josep Bergés dona tot el caràcter que ha de donar a un tipo secundari.

L'Avelí Galceran es dels que mai descomponen un quadro, per dificultats que tingui lo que li encomanen. I en l'obra d'en Puig i està be, força be.

En Jaume Donato, en un paper curt, hi està correcte, com s'exigeix dels actors que vulguin arribar a llocs distingits.

I res més, ja.

Felicitem-nos tots de la nit del dissabte passat, en que una obra artística i humana va manifestar-se esplendorosa i triomfant.

□ □ □

GRAN GUIGNOL ITALIA

SEGURAMENT que en els seus orígens aquest nou espectacle, conreat a França i a Italia, i ara conegut a Barcelona, devia valer-se de la grotesca ficció dels putxinetlis pera cantar veritats i criticar vicis i costums, com molt abans la crudel xurriacada de la sinceritat sortia per boca dels histrions. Talment com en *Los intereses creados*, d'en Benavente.

Actualment, tal com ens el presenten, el *Gran Guignol* es un genre teatral que està molt d'acord amb la manera intensa amb que vivim, tot lo depressa possible, sense aturar-nos a fruit les belleses de mica en mica, sinó de cop, brutalment, sintèticament, en un sol traç, com un llampec que'ns enlluerni i ens electritzi alhora. Veritablement, si procurem escurçar les dis-

tàncies, si pretenem que les màquines supleixin el nostre esforç físic, però multiplicant-lo fins a l'infinit, si fins se pensa en concentrar dins d'una pastilla com de xocolata tots els principis nutritius que són precisos pera la nostra alimentació, i si el periòdic ve a substituir el llibre, el *Gran Guignol* certament es un espectacle eminentment modern, que'ns impressiona fortament i per poca estona, que'ns trenca de riure i ens esborrona de dolor, que'ns crispa els nervis, posant-nos pell de gallina, com ens abandona a una suau lassitut, tot sense escenes preliminars ni preparatòries, tot acció, més gestes que paraules, sense donar temps als sentits pera acostumar-se a tantes sotragades. Es un espectacle que produeix la real sensació de veure aixafar un home pel tramvia, de contemplar com un *souteneur* clava una punyalada a la seva *fulana* en bell carrer, que'ns dona idea dels insomnis nocturns, amb aparició de fantasmes i escenes truculentes, i en un

nivell més casulà, la tensió nerviosa en que'ns posa el primer viatge que fem en l'enginy mecànic de les montanyes russes.

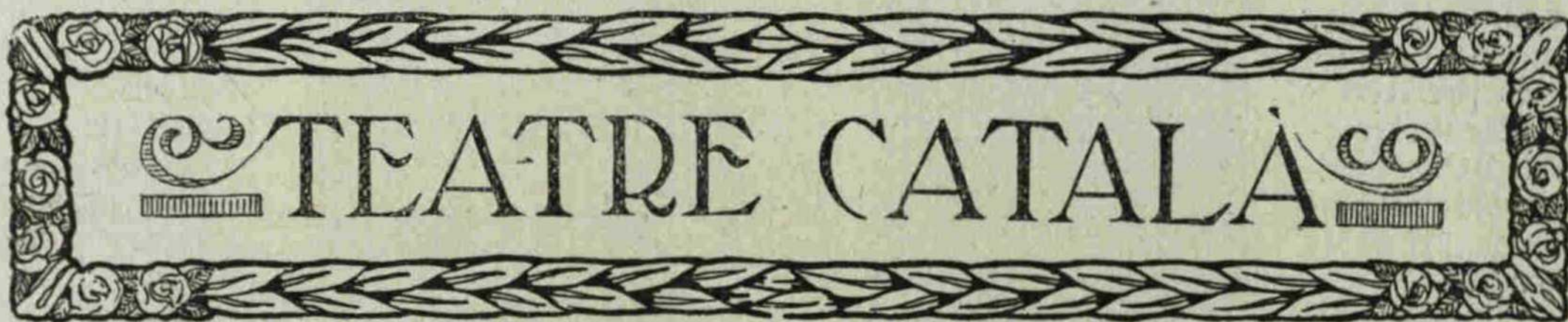
Es artístic, tot això? Obeeix a una honrada llei estètica? Cal considerar aquest genre dramàtic del *Gran Guignol* dins d'un teatre seriós i respectable?

Ens atrevim a dir que sí... sempre que les obres que's representin entrin dins de les circumstàncies exposades.

Obres dolentes, malsanes, en aqueix genre teatral serien intolerables, perquè el públic ne rebría més directament la seva metzina; produccions com les que'ns ha

donat a conèixer la companyia d'en Sainati i la Starace, cal confessar que en sa major part ens han plenament satisfet, sense que això vulgui dir que'ns casem, ni molt menys, amb el *Gran Guignol*.

El comparem amb una arma que pot defensar una bona causa, però que manejada per mans inexpertes i imprudentes, pot ocasionar disbarats sens fi. Que lo pitjor que pot passar es que'l *Gran Guignol* tingui dolents imitadors, i que passem per la pena de sofrir fins qui sab quan escenes de raptés, degollaments i aparicions, barrejades amb películes de cine. — W.

BARCELONA

TEATRES

Principal. — Aquesta setmana es d'alegría pels qui fem EL TEATRE CATALÀ. Després de l'èxit d'en Puig i Ferrer, l'èxit d'en Carrión, el nostre estimadíssim amic i col·laborador, al Principal, el dimecres passat, amb l'estrena de la seva tragedia en un acte *El fill de Crist*.

Exit franc i sincer, d'admiració al jove poeta, qui ha aconseguit, en poc temps, situar-se molt endavant en la filera de l'intel·lectualitat catalana.

Era l'any passat, quan en Codina actuava al Romea, que l'Ambrosi Carrión se donà a conèixer amb una obra forta i vigorosa: *Tribut al mar*, que fou celebrada per tothom com la revelació d'un home de talent que venia a lluitar amb les armes necessàries pera sortir victoriós i digne del combat.

En Carrión es un dels que, venint més tard, ha arribat a lloc més depresa. I es que du amb ell el bagatge d'un estudi llarg i profitós, i això el fa fort.

Diumenge passat, en els Jocs Florals, obtingué un triomf senyaladíssim per una traducció de les *Geòrgiques*, de Virgili, i per una poesia original, *Els tres himnes d'Eupolis*. I es que, havent begut en les fonts clàssiques, coneixedor del grec antic, del que ha fet notables traduccions, treballant al costat del savi helenista doctor Segalà, en Carrión ha fet la seva preparació pacientment, i quan s'ha presentat al públic s'hi ha presentat amb la documentació precisa pera que ningú pogués dubtar del seu talent.

El fill de Crist es una obra viva i emocionant. «Veturia», la cortisana, s'enamora d'un cristià. I, enduta per aquest amor, el cerca, vol redimir-lo... El cristià se n'aparta, més ella no'l deixa, i la seva bellesa i les seves paraules i els seus gests, plens de refinament sensual, arriben a fer trontollar la virtut del creient, qui, abans de sucumbir a la temptació, recordant les paraules de Crist, s'arrenca els ulls en horrible gest tràgic.

La cortisana, davant del dolorós sacrifici de la seva víctima, sent una nova força que la condueix a altres camins, i's converteix a la fe cristiana amb hermoses paraules plenes d'emoció.

El fill de Crist es l'obra d'un poeta, i d'un poeta ferm i vigorós, qui, amb l'empenta de la seva paraula, arriba a produir les més fortes sensacions estètiques.

En Josep M.ª Jordà, parlant d'*El fill de Crist*, ha dit unes paraules sinceres que reproduim, perquè les trobem justes i perquè reflecten el nostre pensament:

Es alto empeño el de escribir una tragedia, haciendo revivir un medio arcaico, y haciendo asequibles para nosotros las viejas figuras clásicas con su propio sentimiento y con toda la grandeza de sus luchas, de sus pasiones, de sus sacrificios. Es intento que sólo pueden realizar los escogidos, y del que ha salido triunfante Ambrosio Carrión.

Su *Fill de Crist* nos comunica la impresión y nos conmueve como una tragedia antigua. Tiene la amplitud del verbo, la poesía y sentimiento de las trágicas creaciones, tiene la gran-

ESTRENA DE "EL FILL DE CRIST"

deza de su concepción y la misma simplicidad de medios en construcción.

Posee además la obra un mérito especial que precisa señalar. Ocurre casi siempre y en la mayor parte de las obras de ese carácter y de ese género, de ese ambiente antiguo, que aun las de máspreciado e indiscutible mérito tienen sólo el valor de una reconstitución erudita. Son generalmente, más que la obra, producto de la inspiración de un poeta, la obra de un investigador, el resultado de un paciente estu-

Sra. Xirgu i Sr. Giménez en una escena d'«El fill de Crist»

dio. Les falta por ello alma, emoción, vida. Son muy amenudo admirables, pero frías, como una copia matemática, como una reproducción científica de una obra de arte. Ejemplo de ello casi todas las obras de ese género de los alemanes. Son un portento de sabiduría, pero no vive en ellas el sentimiento de los clásicos. Los alemanes son quienes más conocen a los latinos y a los griegos, y son quienes menos los sienten. Virgilio y Horacio, Teócrito y Homero, son familiares a su inteligencia,

Escena culminant d'«El fill de Crist» : Sr. Guitart, Sra. Santolaria (J.), Sr. Giménez, Sra. Xirgu i Srta. Santolaria

pero no a su fondo emotivo, a su sentimiento.

El fill de Crist tiene esta cualidad ejemplar: que lo que tiene de reconstitución clásica no le hace perder el propio valor sentimental, ni obscurece la personalidad del poeta original, potente y propia.

L'obra d'en Carrion ha obtingut, com hem dit al començar, un èxit espontani i extraordinari. El públic, vivament emocionat, tributà al seu autor sorollosos aplaudiments durant la representació, i l'ovació del final semblava que no havia d'acabar-se.

L'interpretació fou notable. La Xirgu ha arribat al gran màxim de perfecció en l'execució d'aquesta obra. En Giménez ha fet una creació del protagonista, trasmetent a l'espectador tota la tràgica força del personatge d'una manera acabada. Les senyores Santolaria (Pilar i Fineta) també posaren a contribució el seu talent pera la major gloria de la vetlla.

La presentació, força cuidada.

Teatre de Catalunya. — En altre lloc parlem de l'estrena d'*El gran Aleix*. Aquesta obra s'ha representat durant tota la setmana amb el mateix èxit del dia de l'estrena.

El dimars passat, dia de funció popular, *El gran Aleix* tingué'l més gros dels triomfs. El públic aplaudí llargament al final de cada un dels actes, aclamant el nom d'en Puig i Ferrer.

— Pera avui hi ha anunciada l'estrena d'*En Joan Bonhome*, comedia en quatre actes i en prosa, original d'en J. Pous i Pagès.

— Pera dissabte vinent, altra novetat: *Desamor*, drama en dos actes d'en Joan Puig i Ferrer, obra que després d'haver-la tingut dues empreses no s'havia arribat a estrenar per escrupols de certa mena.

Nosaltres, que coneixem l'obra, podem assegurar que serà un altre èxit pera l'eminent autor de *La dama alegra*.

Líric. — La companyia valenciana que actua en aquest teatre segueix obtenint bones entrades des de que's dedica gairebé de ple al repertori regional.

SOCIETATS PARTICULARS

AGRUPACIÓ «ART JOVE». — Dissabte a la vetlla tingué lloc en aquesta entitat la representació de *La mare eterna*, la qual anà molt fluixeta, sobressortint, en alguns passatges, el senyor Esplugas, en el «Florenci», encar que en certs moments estava massa romàntic.

El senyor Dejean, distret i equivocant-se molt. El senyor Zamora, massa exagerat. Els demés, desencaxats.

La senyoreta Sasac, en la «Marió», va portar-se molt be, tenint moments felicíssims, i si hagués estat ajudada pels demés, hauria resultat més son treball; emprò amb tot i això feu son paper d'una manera digna d'elogi. La felicitem i li desitgem una brillant carrera.

ATENEU OBRER DEL DISTRICTE III. — Baix la direcció d'en Narcís Perbellini diumenge se cele-

brà una funció, posant-se en escena l'obra d'en Santiago Rusiñol *La mare*.

Aquesta entitat, desitjosa de donar a conèixer les produccions dels novells autors que per falta de medis no poden estrenar en teatre públic, ha obert un cicle de representacions, posant en escena totes les obres que ofereixin sos respectius autors a la Direcció, la qual se reserva el dret de rebutjar-les, si es convenient i s'ho mereixen.

Dintre poc s'estrenaran les obres *Fanatisme*, d'en Narcís Perbellini, *Al nivell de les petjades*, d'en Josep Alonso, i el diàleg festiu de nostre company Enric Perbellini, *Escarbat, endevina qui t'ha tocat!*

CENTRE PLA DE BAGES. — En commemoració del segon aniversari de la fundació d'aquesta entitat, el dia 16 a la vetlla tindrà lloc una representació extraordinària de l'aplaudida producció d'en Santiago Rusiñol i d'en Gregori Martínez Sierra, *Aucells de pas*.

CENTRE SOCIAL (Tallers, 45, primer). — *Fe, Patria i Amor* fou l'obra darrerament representada, la qual tingué una regular interpretació per part dels senyors Planas, Oliver, Borrell, Sariol, Ferrey, Roger i Trull.

La presentació, bona.

— Aquest grupu, el dia 28 a la tarda, representà, en el Centre Educatiu de Premià de Mar, l'obra *El llac etern* i *Los reclutas*.

Ja'ns ocuparem, en un de nostres números passats, de l'interpretació notable que aquestes obres meresqueren per part d'aquest aficionats.

— Està en estudi l'estrena del drama d'en Joaquim Albanell *La firma en blanc*.

CLARÍS. — El dia 19 del mes actual se posaran en escena les obres *El pati blau* i *Comedia de comedies*, prenent'hi part, a més del notable quadro d'aficionats de la casa, les senyores Maria Fortuny i Adela Arasa.

FOMENT DE LA SARDANA. — El passat diumenge tingué lloc el benefici del director d'escena, senyor Munné, amb el drama d'en Guimerà *Mossèn Janot*.

En l'execució s'hi lluiren notablement la senyoreta Saumell i el senyor Vilar.

Els senyors Castelló, Blanc, Riera i la senyora Amorós, discrets. La senyora Ugas estava insegura, per lo que li recomanem més estudi en sos papers.

El beneficiat ens demostrà, una volta més, que sab compenetrar-se del personatge que representa, puix feu el paper de protagonista d'una manera molt ajustada.

En la direcció també estigué acertat, per lo que'l felicitem com se mereix.

FRATERNITAT RADICAL DEL DISTRICTE TERCER. — El dimenge passat a la nit se posà en escena el drama en tres actes *Muralla de ferro*.

Ens varen agradar, el senyor Pijoan, desempenyant el paper de «Don Ramon», i el senyor Palacios en el de «Esteve». En canvi, el senyor Sanchiz, en el paper de «Carlos», la senyoreta Abronzini i els senyors Bosch i Abelló, no'ns deixaren satisfets del tot.

LA BENÈFICA. — Pera'l dia 18 del corrent s'anuncià el benefici d'en Joan Alonso amb les obres *Maria Rosa* i *Amb dòna... tots contents*.

LA MARGUERIDA. — El bon gust dels aficionats d'aquest centre els feu triar pera diumenge

passat la comedia del senyor Baró *Sureda i Companyia*.

Les senyoretes Cama i Morros i els senyors Cabanyes, Regàs, Pujol, Martí i Huguet treballaren amb força voluntat, essent aplaudits.

Barceloneta

ATENEU MARQUÈS DE LA MINA. — Ha debutat amb les obres *La santa* i *La mà de mico* una companyia d'aficionats dirigida per en Joan Forga.

Aquest debut fou un èxit.

Les senyoretes Virgili i Jordà i els senyors Forga, Clapera, Viñas, Jordà i Vera se guanyaren desseguida la voluntat del públic, qui no's cansà d'aplaudir.

Pera fi de festa, el quadro de la casa, dirigit pel senyor Dalmau, representà *Als peus de vostè*, descompenyant-ho molt be la senyoreta Jordà i els senyors Dalmau, Rafart, Farré i Puig.

Gracia

L'ARTESÀ. — El diumenge passat s'estrenà en aquesta Societat un drama en un acte, original de don Joan Ibars, titulat *La filla del marcat*.

ATENEU D'U. F. N. R. — La companyia Gené-Tort va posar en escena, diumenge passat, la tragedia *Rei i monjo*, i *Als peus de vostè*, com a fi de festa.

Obres de la força de la tragedia d'en Guimerà no poden posar-se en escena si no són ben estudiades i assajades, i això ho haurien de tenir en compte els aficionats.

Sant Gervasi

CENTRE AUTONOMISTA CATALÀ. — *La feina d'en Jafà* i *Niu d'aucellets* són les obres darrerament interpretades, en les quals s'hi distingiren tots els que hi prengueren part.

— Amb la cooperació de l'eminent actriu Maria Morera s'ha representat *La mare*, d'en Rusiñol, la qual obtingué un èxit notable per part de tots, puix els aficionats, treballant al costat de la notable actriu, s'esforçaren pera lluir-se.

Són dignes d'esment les senyores Sala i Lorán i els senyors Boquet, Oliveras, Sala i Serra.

ATENEU. — Diumenge fou posada en escena la hermosa obra *En Joan dels miracles*, la qual assolí una molt perfecta interpretació per part de les senyores Lorán i Nogaret, senyoreta Comorera i senyors Capafons, Clariana, Sala, Castells, Vilaplana i Gras.

Tomás Capafons

Bestia senyalada fou discretament jugada per les senyores Lorán i Nogaret i pels senyors Sala, Capafons, Clariana i Gras.

Els aplaudiments foren molts i justos.

ATENEU DE SANT LLUÍS GONÇAGA. — El prop-passat diumenge se celebrà una vetllada literària-musical a benefici de les Conferències de Sant Vicents de Paul.

La secció dramàtica d'aquesta entitat posà en escena *La nit de Nadal*, lluint-s'hi els senyors Juncà, Batista, Mas, Foz, Castells, Badia i Boye.

Poblet

ATENEU REGIONALISTA. — Dissabte passat, després d'un drama castellà, se posà en escena *L'alegria que passa*.

La senyoreta Roca va fer-se aplaudir, junt amb els senyors Martell, Aviñó, Rodrigo, etc.

Be els chors i la part musical.

DE FORA

Badalona

CINE PICAROL. — Pera el dia 15, a la nit, diferents entitats badalonines han organitzat un festival, representant-se l'obra del gran Guimerà *La reina jove*. Els beneficis seran destinats a les famílies dels soldats badalonins que la dissort els ha portat en terres de Melilla, fent-se extensives a les famílies dels que ja han sigut ferits o morts.

— La companyia Terradas-Casas representarà, el dia 19 a la tarda, en l'espaiós teatre Espanyol, i a compte del Centre catalanista «Gent Nova», la gran tragedia del mestre Guimerà *Lo fill del rei*.

Tractant-se d'una obra guimeriana no cal dir que hi ha interès per part de públic i actors, i majorment pel senyor Terradas, fervent admirador d'en Guimerà, qui l'aprecia i admira per la cura amb que li representa les obres.

Esperem parlar-ne detingudament, tant com aquesta companyia i la gran tragedia requereix.

Capellades

L'agrupació d'aficionats «La Guimeriana», el diumenge passat posà en escena, en la societat Lliga Comercial, les obres *La fortuna boja*, d'en Morató, i el quadro dramàtic *Juventut*, de l'Ignasi Iglesias.

La senyoreta Piqué encarnà i donà molt relleu al personatge, i la senyora Ricart estigué força be en tota l'obra. El joves aficionats Solà, Aloy, Tutusaus, Vives, Domènech i Pons estigueren molt encaixats en llurs personatges, movent-se amb desinvoltura. En tots els finals d'acte tingué d'aixecar varies vegades la cortina pera acallar els aplaudiments de la concurrència.

El drama *Juventut* fou molt ben representat: tant la senyoreta Piqué, que feu una «Ció» ingenua i ben sentida, com la senyora Ricart i els senyors Solà, Tutusaus, Domènech, Aloy i Vives, compliren molt be la seva tasca.

Esplugues de Llobregat

L'AVENÇ. — Diumenge passat se representaren *El cor del poble* i *La sala de rebre*, obtenint una execució brillant per part de tots els que hi prengueren part, especialment les senyoretes Rosselló i Fàbrega.

Granollers

HISPANO CINE. — El dia 5 del corrent va representar-se el drama en un acte original d'en J. Serra *Entre minaires*, que obtingué una interpretació arrodonida, essent premiada amb forts aplaudiments.

— Se fan gestions pera que vingui a donar una representació de teatre català la notable actriu Marguerida Xirgu, lo que veuríem amb gust, puix fa molt temps que no s'ha vist en aquesta vila una companyia catalana.

Mollet

SINDICAT AGRÍCOLA. — Aquesta entitat ha contractat, pera la festa de Sant Isidre (dia 15), la notable companyia dramàtica catalana del jove primer actor en Joan Santacana, pera representar la comedia d'en M. Folch i Torres *L'oncle rector*, i la d'en Pompeu Crehuet *Flors i violes*.

Sabadell

TEATRE EUTERPE. — El dia 5, a la tarda, una companyia dirigida per l'Antoni Piera representà la comedia *Tristos amors*, i a la nit la nova obra, de gran èxit, *El misteriós Jimmy Samson*. L'interpretació d'abdues obres deixà quelcom que desitjar, notant-s'hi la manca d'estudi.

La concurrencia, nombrosa.

SOCIETAT CHORAL «COLÓN». — El mateix dia, a la nit, se representaren les comedies *Els tremendos*, *Els mals esperits* i *Campi qui pugui*, que sortiren no més que regulars.

Pera'l diumenge pròxim s'anuncia *Terra baixa*.

Valls

CÍRCOL TRADICIONALISTA. — Amb una presentació indigna, la secció dramàtica posà en escena, diumenge passat, a benefici dels ferits a Melilla, el drama *El forjador d'acer*, que fou ben interpretat per part dels senyors Porta, Toré i Serra,

secundats justament pels demés de la companyia.

Després feu el debut la secció infantil del mateix Centre, amb la peça *El quarto de les rates*, essent molt aplaudit el nen Guinorat.

— Avui té anunciat el seu debut al teatre Principal la companyia que dirigeix l'Artur Buxens, prou conegut d'aquest públic.

Terrassa

FRATERNITAT REPUBLICANA. — La secció dramàtica d'aquesta Societat el passat diumenge posà en escena, baix la direcció de l'aficionat en Llorens Alsina, la preciosa comedia *Don Gonzalo o l'orgull del gec*, essent molt ben interpretada pels senyors Padrós, Serra, Rius, Forns, Verdaguer i Bistué, que foren secundats per les senyores Piqué i Palmada, que per cert estaven poc segures de sos papers, deslluïnt en alguna ocasió la tasca dels estudiosos aficionats.

Acabà la vetllada amb la bonica obreta d'en Lluís Puiggarí *Felicitat eterna*, prenent-hi part la senyoreta Palmada i els senyors Alsina, Verdaguer, Forns i Gallart, quedant molt complascuda la concurrencia.

Vilafranca del Panadés

TÍVOLI VILAFRANQUÍ. — El proper diumenge l'Orfeó Gracienc donarà un gran concert, prenent-hi part, per deferencia al mateix, l'Orfeó Vilafranquí.

AQUARELES

■ ■

FEBRER

El dia es trist, molt trist;
el cel es baix, es gris,
la tarda fuig depressa;
pel meu carrer perdut,
xisclant en la quietut,
hi passa una disfreça.

TARDA DE MARÇ

Garbí bufava fort aquesta tarda
i la mar era tota bellugosa,
prô plana en son conjunt, i, cosa extranya,
era blava a llevant, i cap al sud ben verda.
El cel era serè; i les parelles
del bou quan retornaven [pollacra,
passant del verd al blau no més que amb la

com brunzién avui i com saltaven
i arribaven alegres a la platja!

PRIMER D'ABRIL DE 1910

Avui, quan m'he llevat,
pel finestró he guaitat,
i ai! ai! quina nevada!
Vès qui ho hauria dit
que'l mes d'Abril florit
amb neu fes l'arribada.

Tot era blanc, nevat,
montanyes, vila, prat...
mes ai! adeu, nevada!
A mitg matí ha fugit,
car per l'Abril florit
no queda congelada.

PERE DE TERA I FANALS

NOTICIES

EL TEATRE CATALÀ té la satisfacció d'annunciar als seus llegidors que desde'l número vinent, alternat amb l'obra que actualment reparteix en son folletí, començarà la publicació de

El gran Aleix

drama en dos actes d'en Joan Puig i Ferrer, que ha constituït l'èxit més gros de l'actual temporada del Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans al teatre de Catalunya.

El gran Aleix

farà honor a la nostra Biblioteca, la qual, com han vist els nostres afavoridors, ve publicant obres de vera importància, que responen al nostre plan inicial.

Pera quan s'acabi **Don Gonzalo o l'orgull del gec**, vindrà a fer costat a

El gran Aleix

una altra de les obres que més han lluit en l'actual temporada:

El fill de Crist

de l'Ambrosi Carrión, que tants elogis ha merescut de la Premsa i tants aplaudiments del públic.

A VUI celebra'l seu benefici, al teatre Principal, la notable actriu Pilar Santolaria.

Li desitjem gloria i profit.

ELS finals d'una temporada són principis de combinacions per a la futura.

Se diu que en la temporada de 1912 a 1913 actuarà al teatre de Novetats la companyia d'en Ricard Calvo.

Al Principal se parla de la Carme Cobeña, però també's diu, i això ho celebrariem de veres, que no hi ha res segur respecte lo primer, i es possible que en Villagómez hi actui al davant d'una companyia catalana.

Aquesta noticia es de les que produeixen sensació. L'èxit recent del senyor Villagómez al teatre de Novetats ha estat prou just i entusiasta per a que fassi dalir l'esperança de veure'l fent teatre Català.

Al Romea hi actuarà en Larra, amb l'Abadía... i probablement l'Enric Jiménez de primer actor dramàtic.

I a l'Eldorado sembla que hi anirà la Neus Suárez, qui tantes simpaties té guanyades a Barcelona.

Aquestes notícies van solament a títol d'informació, que dies i dies queden encara perquè puguin donar-se com a cosa feta.

DEGUT a no tenir enllestit tot el decorat per a la millor presentació del cicle històric-teatral *El geni de la Comedia*, s'ha aplaçat, per cinc dies, la primera de les sessions que s'han de donar al teatre Principal, la qual tindrà lloc el divendres vinent, dia 15.

DISSABTE que ve s'estrenarà al teatre de Catalunya una altra obra que ha de despertar gran espectació: *Desamor*, d'en Puig i Ferrer.

EN la darrera Junta celebrada pel Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans s'acordà: no realitzar la promesa campanya d'estiu fora de Barcelona, facultar a totes les companyies per a que puguin representar les obres estrenades durant la temporada actual al teatre de Catalunya, i llogar el decorat a qui fassi millors condicions.

Això, que, com se veu, està molt poc d'acord amb les bases publicades quan se fundà'l Sindicat, ha estat objecte de vius comentaris entre la gent de teatre, comentaris que nosaltres procurarem recullir en una serie d'articles interessantíssims que per a més endavant preparem.

S'ha constituït en la «Casa de Família», la benemèrita obra que fundà Mossèn Pedregosa, un quadro dramàtic per a donar un cicle de representacions, a l'aire lliure, de Teatre grec.

Actualment té en estudi les versions catalanes de *Filòctetes* (Sòfocles) i *El cíclop* (Eurípides).

Ambdues obres són desconegudes del nostre públic, essent una mostra de cultura i bon gust la tasca d'aquests joves al posar-les en escena.

Prometem a nostres llegidors tenir-los al corrent i donar en son dia tota l'atenció que's mereix una iniciativa d'aquest gènere.

Se'ns diu que la primera representació tindrà lloc a darrers de Juny.

□ □ □

LLIBRES REBUTS

La Revista *De tots colors* ens ha obsequiat amb les darreres obres publicades en el seu folletí, les quals són les següents: *Els hipòcrites*, comedia en quatre actes d'Henry Arthur Jones, traducció d'Alexandre Maristany i Salvador Vilaregut; *La xocolatereta*, comedia en tres actes d'en Pau Gavault, traducció d'en J. M. Jordà i S. Vilaregut; *Els jàmbus* i *En Terregada*, diàleg i monòleg, respectivament, d'en Juli Vallmitjana, i *El Parenostre*, monòleg de l'Apeles Mestres.

Totes aquestes produccions ja són suficientment conegudes dels nostres llegidors, lo qual ens estalvia de fer novament el seu elogi.

A. ARTÍS, impressor - Balmes, 54; Barcelona : Telèfon 2689.

A. JOARIZTI, S. en C.

□□

□□

FOTOGRAVAT

CASA FUNDADA EN 1876

□□

□□

Carrers Concell de Cent, 289, i Universitat, 19

✶ **BARCELONA** ✶

**: Modes de
J. Martell**

i M. Grau

✶

✶

Bruc, 56, 2.ⁿ, 2.^a

: Barcelona :

MOBLES

P. REIG I FILL

PASSEIG DE GRACIA, 27

**: TALLERS: UNIVERSITAT, 21 :
I ARGÜELLES (DIAGONAL), 512 BIS**

BARCELONA

Papers pintats

:: pera habitacions ::

: GLACIER :

pera cristalls

i decoracions

: de vidres :

E. Bertràn

: Cardenal

Casañas, 11

Barcelona

J. MANETES

Fotògraf d'EL TEATRE CATALÁ

.....
**TREBALLS DE
TOTA MENA**
.....

Ronda de Sant Antoni, núm. 46

EL TEATRE CATALÀ

— REVISTA SETMANAL ILUSTRADA —

EXTENSA INFORMACIÓ GRÀFICA I LITERÀRIA DE L'ACTUALITAT TEATRAL CATALANA
TEATRE CASTELLÀ : TEATRE EXTRANGER

20 PÀGINES DE TEXT

DE LES PRIMERES FIRMES DE CATALUNYA

32 PÀGINES DE FOLLETÍ

DE LES OBRES TEATRALS DE MÉS EXIT

— PRESENTACIÓ EXPLÈNDIDA —

PAPER COUXÉ :: NOMBROSOS GRAVATS :: TIRATGE EXCELENT

EL TEATRE CATALÀ es la millor revista que a Catalunya s'ha publicat dintre'l seu caràcter i condicions econòmiques

Surt els dissabtes : Número solt: 20 céntims : Suscripció: 3 pessetes trimestre

Administració: PORTAFERRIÇA, 17, LLIBRERÍA ■ BARCELONA